

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет фізичного виховання і спорту України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Університет Миколи Коперника
Харківська державна академія фізичної культури
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
London Metropolitan University (Університет Лондон Метрополітен)**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ, СПОРТУ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю

01 грудня 2022 року

CURRENT ISSUES OF PHYSICAL CULTURE, SPORTS AND PHYSICAL EDUCATION

Collection of materials of the III All-Ukrainian Scientific and Practical conferences with international participation

December 01, 2022

Полтава, 2022

3. Бондаренко К. К., Новік Г. В., Бондаренко А. Є. Кінезіологічні засади виконання фізичних вправ: навч.-метод. посібник. Х.: ХДМУ, 2021. 134 с.
4. Контроль механізмів адаптації студентів за лабільними компонентами маси тіла / К.К. Бондаренко [та ін] / Фізична культура, спорт та здоровий спосіб життя у XXI столітті: матеріали XIX міжнарод. симпозіуму (25–27 груд. 2016 р.) / під. заг. ред. В. А. Кузьміна; відп. за вип. Т. Г. Арутюнян, 2016. С. 206–209.
5. Система управління тренувальним процесом на основі багатофункціональних науково-дослідних стендів / К. К. Бондаренко [та ін.] / Стан та перспективи технічного забезпечення спортивної діяльності: зб. статей (матер. IV Міжнар. наук.-техн. конф.). Дніпро, 18–19 лют. 2016 р. С. 118–122.

Плясунов В. О., Одинцов І. І., магістри групи 201-мФС,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
Науковий керівник: Жалій Р. В., ст. викладач кафедри фізичного виховання,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА ЕТАПІ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ ТА ОРІЄНТАЦІЇ В ІГРОВИХ ВИДАХ СПОРТУ

Одним з напрямів вивчення психологічних особливостей спортивної діяльності юних спортсменів, які об'єднують загально-психологічні питання теорії діяльності і її прикладні аспекти, є розробка проблеми співвідносності індивідуальності і виду спортивної діяльності, яка розглядає, в одному випадку індивідуально-психологічні відмінності, що позначаються на розвитку властивостей і якостей особистості на різних етапах і періодах спортивного вдосконалення, характер і ступінь прояву спортивних здібностей, структурі і динаміці мотивації спортивної діяльності молоді.

Мета статті – психологічна підготовка юних спортсменів на етапі професійного відбору та орієнтації в ігрових видах спорту.

Різноманіття наявних даних, отриманих при вивченні системогенеза діяльності (навчальної, спортивної, трудової), дозволяє відзначити, що саме стан психологічних властивостей і якостей визначає рівень успішності спортивної підготовки, адаптації до діяльності і досягнення поставленого завдання. Ймовірно, це і обумовлює ступінь відповідності (придатності) суб'єкта вимогам спортивної діяльності. Важливим аспектом проблеми придатності до спортивної діяльності є сутність самої цієї діяльності, з якою співвідноситься суб'єкт – її зміст, засоби і умови, що виражаються в системі вимог до суб'єкта.

Співвіднесеність проявів конкретних проміжних або кінцевих результатів підготовки з реальною спортивною діяльністю (успішність, результативність,

надійність тощо), які при співвідношенні їх з еталонами, нормативними показниками набувають оціночні значення для суб'єкта. Психологія вивчає роль і місце системи суб'єктивного відображення дійсності в діяльності індивіда. При цьому, з одного боку, вона розглядає діяльність як детермінанту системи психічних процесів, станів і властивостей суб'єкта. З іншого боку, вона вивчає вплив цих систем на ефективність і якість діяльності, тобто розглядає психічне як фактор діяльності. Б. Ф. Ломов виділив ряд утворюючих компонентів системи діяльності, таких, як мотив, мета, планування діяльності, переробка поточної інформації, оперативний образ (концептуальна модель), прийняття рішення, дії, перевірка результатів і корекція дії.

Виходячи з принципу психофізичної єдності, можна припустити, що в якості теоретичної моделі діяльності повинна бути функціональна психологічна система спортивної діяльності. В основі її слід виділити принцип функціональності. Останній означає, що система будується з уже наявних психічних елементів шляхом їх динамічної мобілізації відповідно до вектора «мета – результат». Результатом оволодіння внутрішньої, інтуїтивної сторони спортивної діяльності є формування психологічної системи діяльності на основі індивідуальних якостей суб'єкта діяльності шляхом їх реорганізації, переструктурування виходячи з мотивів діяльності, цілей і умов. При цьому потреби людини, його інтереси, світогляд, переконання і установки, життєвий досвід, особливості окремих психічних функцій, нейродинамічних якостей, властивостей особистості є вихідною базою для формування психологічної системи спортивної діяльності.

Отже, індивідуальні якості, з яких будується функціональна система, самі в процесі спортивної діяльності не залишаються незмінними, а під впливом вимог діяльності починають рухатися, набуваючи риси оперативності, тонкого пристосування до цієї вимоги. Другий принцип, який необхідно відзначити, системність прояву індивідуальних якостей діяльності. Вони виступають не ізольовано, а об'єднуються в систему діяльності. Дані теоретичних робіт і емпіричний аналіз різних видів діяльності, наявні в літературі, дозволяють представити наступні основні функціональні блоки спортивної діяльності: мотиви і потреби діяльності; цілі діяльності; програма діяльності; індивідуально-психологічні особливості; інформаційні засади діяльності; прийняття рішень; професійно важливі якості. Окремі структурні компоненти спортивної діяльності, відмічені в функціональних блоках, не можуть бути ізольовані і виділені як автономні в онтологічному плані, виділяти їх можна тільки лише для дослідницьких цілей.

Література

1. Гогунів Є. М. Психологія фізичного виховання і спорту. К.: Академія, 2000. 288 с.
2. Гринь О. Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів: навч. посіб. К.: Олімп. літ., 2015. 276 с.

3. Колосов А. Б. Когнітивний ресурс підвищення стрес-стійкості кваліфікованих спортсменів: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07. К., 2007. 232 с.
4. Коробейніков Г. В. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті: монографія. Львів: ЛДУФК, 2013. 312 с.
5. Ложкін Г. В. Психологічний клімат спортивної команди: навч.- метод. посіб. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2006. 113 с.

Синиця Т. О., доцент кафедри фізичної культури та спорту,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
Синиця С. В., доцент кафедри теорії й методики фізичного виховання,
адаптивної та масової фізичної культури,
Полтавський національний
педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЧЕРЛІДЕРІВ ДО УЧАСТІ У ЗМАГАННЯХ

На сучасному етапі розвитку суспільства постає досить серйозна проблема щодо актуалізації ведення здорового способу життя та залучення до спорту дітей та підлітків. Одним із основних засобів виховання, які сприяють фізичному, духовному та естетичному розвитку особистості, є засоби фізичного виховання. Відповідно до законів України «Про освіту», «Про фізичну культуру та спорт», фізичне виховання є невід'ємною складовою освіти і забезпечує збереження та зміцнення здоров'я, формування рухових умінь та навичок, розвиток фізичних якостей [2].

Черліденг – один із нових видів спорту в Україні, який стає все більш популярним серед молоді та має місце у дитячо-юнацьких спортивних школах та загальноосвітніх закладах для дітей різних вікових груп. Цей вид спорту містить у собі не тільки спортивну складову, а й творчу, естетичну. Основою його є – танець і акробатика. У постановках цього виду застосовують не лише елементи гімнастики, аеробіки, але й інших видів мистецтв, таких як балету, мюзиклу тощо. Черліденг вдало поєднує в собі елементи шоу і видовищних видів спорту [1]. Завдяки поєднанні в собі різних видів спорту, черліденг привертає увагу дітей, позитивно впливає на фізичний та духовний стан, закріплює інтерес до здорового способу життя [3].

Незважаючи на новітність черліденгу як виду спорту в Україні, існує чимала кількість дослідників які з різних сторін досліджують його. Так, науковцями теоретично і практично обґрунтовано вплив занять черліденгом на фізичне здоров'я та фізичну підготовленість дітей різних вікових груп [2].

Одним із етапів річного циклу підготовки є передзмагальний період. Він забезпечує найкращий стан і високу працездатність спортсмена до дня змагань. Тренування цього періоду спрямовані на безпосередню реалізацію підготовки спортсменів до змагань. У цьому періоді важливо пам'ятати про збереження